

10. רש"י שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק טו
לדרש אלקים - כתרגומו למתבע אולפן, לשאל תלמוד מפי
הגבורה:

עם ישראל הכריע כדעת משה....

11. שמות (פרשת יתרו) פרק יט פסוק ז - ט
(ז) וַיבֹּא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזַקְנֵי הָעָם וַיֵּשֶׁם לִפְנֵיהֶם אֶת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ ה': (ח) וַיַּעֲנוּ כָל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר
דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע מִשֶׁה אֵת דְּבָרֵי הָעָם אֵל ה': (ט) וַיֹּאמֶר ה'
אֵל מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעֵבֶר הָעֵנָן בְּעֵבֹר יִשְׁמַע הָעָם
בְּדַבְּרֵי עַמֶּךָ וְגַם בְּךָ יֵאָמְרוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֵל
ה':
רש"י

את דברי העם וגו' - תשובה על דבר זה שמעתי מהם שרצונם
לשמוע ממך אינו דומה השומע מפי השליח לשומע מפי המלך,
רצוננו לראות את מלכנו:

12. רבינו בחיי שמות (פרשת יתרו) פרק יט פסוק ח
ואפשר לפרש כי "וישב משה" הוא שאמרו "נעשה" "ויגד משה"
הוא שתבעו שהיו רוצים לשמוע מפיו יתברך, ויהיה באור "יחדו"
שני דברים יחדו, האחד נתפרש בכתוב, והשני לא נתפרש,
וישראל שתבעו כן מצאו פתח מדבריו של מקום שאמר "אם
שמעו תשמעו בקולי", ולפיכך כשהשיב משה "נעשה", אמר לו
הש"ת "בעבור ישמע העם", ואז "ויגד משה" שהשמיעה מפיו
היו תובעין, וכן מצינו במדרש בתחלת שיר השירים רבה:
(שהש"ר א, יד) "ויגד משה את דברי העם אל ה'" שאמרו רוצים
אנו לשמוע מפיו, רצוננו לראות את מלכנו.

13. במדבר (פרשת בהעלותך) פרק ט פסוק ז - ח
(ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לִנְפֹשׁ אָדָם לָמָּה
נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קָרְבָּן ה' בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
(ח) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מִה יְצִיָּה ה' לָכֶם: פ
רש"י

(ז) למה נגרע - אמר להם אין קדשים קרבים בטומאה. אמרו
לו יזרק הדם עלינו בכהנים טהורים ויאכל הבשר לטהורים.
אמר להם עמדו ואשמעה, כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו.
אשרי ילוד אשה שכך מובטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר
עם השכינה. וראויה היתה פרשה זו להאמר ע"י משה כשאר
כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין
זכות ע"י זכאי:

14. ר' צדוק הכהן מלובלין - פרי צדיק ויקרא פסח שני
והנה האנשים שהיו טמאים לנפש אדם היו אנשים צדיקים כמו
שאמרו בגמרא (סוכה כ"ה א) או שהיו מישאל ואלצפן או שהיו
נושאי ארונו של יוסף, והיו פטורין מן הדין מפסח ראשון מטעם
עוסק במצוה ומה לחצם לקרב לפני משה רבינו ע"ה בצוה
רבה למה נגרע וגו' ומה היה הגרעון מצדם. אך צעקתם היה כי
המה היו משתוקקים מאד לקיים מצות הקרבת הפסח בזמנו
בתוך כלל ישראל ועל זה הצר להם מחד שלא זכו לגשת לקודש
בתוך כלל ישראל במועדו, ועל זה השיב להם משה רבינו ע"ה
עמדו ואשמעה וכמו שאמרו (ברכות כ"ב ב) אין עמידה אלא לשון
תפילה, היינו התפללו לה' יתברך מעומק לבבכם על זה ועל ידי
הצעקה והתשוקה שלכם תמשיכו דבר ה' אלי כמו שהמשיכו
ישראל את התורה כולה בגודל תשוקתם ועל ידי זה אשמע מה
יצוה ה' לכם,

פרשת יתרו - איזון בין חיים אידאליים לחיים פרקטיים

1. שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק ה
וַיבֹּא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה אֶל הַמַּדְבָּר אֲשֶׁר
הוּא חֹנֶה שָׁם הֵרָאָה לָהֶם:

2. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף קטז עמוד א
ר' חייא ור' יהושע בן לוי, חד אמר: יתרו קודם מתן תורה היה,
וחד אמר: יתרו אחר מתן תורה היה!

3. אבן עזרא שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק א
ולפי דעתי, שלא בא רק בשנה השנית אחר שהוקם המשכן, כי
כתוב בפרשה עולה וזבחים לאלקים, ולא הזכיר שבנה מזבח
חדש. ועוד, כתיב והודעתי את חקי האלקים ואת תורותיו, והנה
זה אחר מתן תורה. והעד הנאמן על דברי, כי כן כתיב, אל
המדבר אשר הוא חונה שם הר האלקים.

4. רמב"ן שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק א
והקרוב אלי לתפוש סדר התורה שבא קודם מתן תורה בהיותם
ברפידים, כמו שאמרו במכילתא (כאן) רבי יהושע אומר
מלחמת עמלק שמע ובא, שהיא כתובה בצדו, ונסע עמהם
מרפידים אל הר סיני. והכתוב שאמר אל המדבר אשר הוא
חונה שם הר האלקים, ענינו כי היה הר סיני בדרך מדין קרוב
משם, שהרי משה הלך שם לרעות צאן מדין, ובאהרן אמר
ויפגשהו בהר האלקים. והנה יתרו יצא עם בתו והבנים ממדין
ובאו אל הר סיני

5. אברבנאל פרשת מטות
אין מוקדם ומאוחר בתורה האלקית ולא נכתב שלא במקומו כי
הכל עשה האלקים יפה בתורתו.

המחלוקת של משה עם יתרו

6. שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק יד - טז
(יד) וַיֹּרָא חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָעָם וַיֹּאמֶר מָה
הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָתָּה עָשָׂה לָעָם מִדּוֹעַ אָתָּה יוֹשֵׁב לְבַדְּךָ וְכָל
הָעָם נֹצֵב עֲלֶיךָ מִן בְּקָרְ עַד עָרֶב: (טו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹתְנּוֹ כִּי
יבֹא אֵלַי הָעָם לְדַרְשׁ אֲלֵקִים: (טז) כִּי יִהְיֶה לָהֶם דְּבָר בָּא אֵלַי
וְשִׁפְטִי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת חֻקֵי הָאֱלֹקִים וְאֶת
תּוֹרֹתָיו:

7. אור החיים שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק טו
(טו) כי יבא אלי העם וגו'. קשה מה תשובה זו עושה והלא ראה
יתרו כי בא אליו העם לדרוש וכוונת קושייתו הוא למה יתנהג
במנהג זה כי יש טורח לעם. ודבריו ברור מללו אתה יושב לבדך
פירוש ואין שופטים אחרים לדון העם, ולו יהיה שלא הבין משה
דבריו, היה לו לשאול גזירת הדיבור לא שיאמר לו דברים
שעליהם הוא מקשה.

9. תרגום אונקלוס שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק טו
(טו) ואמר משה לחמוהי ארי אתן לותי עמא למתבע אולפן מן
קדם "

דבי רבי תנא, אמר קרא: אשר דבר ה' אל משה, וכתוב: אשר צוה ה' אליכם ביד משה, איזו היא מצוה שהיא בדיבורו של הקדוש ברוך הוא וצוה על ידי משה? הוי אומר: זו עבודת כוכבים, דתנא רבי ישמעאל. אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום. דבי רבי ישמעאל

21. שמות (פרשת יתרו) פרק כ פסוק א
וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאַמֵּר: ו
רש"י

את כל הדברים האלה - מלמד שאמר הקדוש ברוך הוא עשרת הדברות בדבור אחד, מה שאי אפשר לאדם לומר כן. אם כן מה תלמוד לומר עוד אנכי ולא יהיה לך, שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עצמו:

22. רמב"ן שמות (פרשת יתרו) פרק כ פסוק ז
ואני אפרש לך קבלת רבותינו. בודאי שכל עשרת הדברות שמעו כל ישראל מפי אלהים כפשוטו של כתוב, אבל בשני הדברות הראשונות היו שומעים הדבור ומבינים אותו ממנו כאשר יבין אותם משה, ועל כן ידבר עמהם כאשר ידבר האדון אל עבדו, כמו שהזכרתי. ומכאן ואילך בשאר הדברות ישמעו קול הדבור ולא יבינו אותו, ויצטרך משה לתרגם להם כל דבור ודבור עד שיבינו אותו ממש. וכך הם מפרשים משה ידבר והאלהים יענו בקול (לעיל יט יט). ועל כן היו בהם דברי ה' עם משה שיאמר להם כן. והכונה היתה בזה כדי שיהיו כלם נביאים באמונת ה' ובאיסור ע"ז, כאשר פירשתי (שם ט), לפי שהם העיקר לכל התורה והמצות

23. של"ה פרשת יתרו תורה אור
ג. 'אנכי' ולא יהיה לך'. דע, כי 'אנכי' ראש ושורש כל המצות עשה, ולא יהיה לך' ראש ושורש כל המצות לא תעשה. ואמרו רבותינו ז"ל (מכות כד א) 'אנכי' ולא יהיה לך' מפי הגבורה שמענום. על כן תמצא כתיב בהם בלשון נוכח 'אנכי ה' אלקיך' וגו' 'לא יהיה לך וגו' על פני, ולא תעשה לך פסל' וגו', כי אנכי ה' אלקיך אל קנא' וגו', שהיה השם יתברך מדבר בנוכח עם כל אחד מישראל. מה שאין כן בשאר הדברות שאמר 'לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא' ולא אמר לא תשא את שמי, כי משה היה מדבר ואומר לישראל הדיבור ששמע מפי הקדוש ברוך הוא.

לחיות באידאל פוגם בהנהגת עולם הזה

24. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ו עמוד ב
רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אסור לבצוע, וכל הבצוע - הרי זה חוטא, וכל המברך את הבצוע - הרי זה מנאץ, ועל זה נאמר בצע ברך נאץ ה', אלא: יקוב הדין את ההר, שנאמר כי המשפט לאלקים הוא, וכן משה היה אומר יקוב הדין את ההר, אבל אהרן אוהב שלום ורודף שלום, ומשים שלום בין אדם לחבירו, שנאמר תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון.

25. תוספות מסכת סנהדרין דף ו עמוד ב
אבל אהרן - פי' כיון שלא היה דיין ולא היה הדין בא לפניו אלא לפני משה ודאי לדידיה שרי.

וכן היה כי פעלו בתפילתם התחדשות הדין מהקרבת פסח שני המרמז כי יש תקוה לכל נפש מישראל אפילו לטמא ושהיה בדרך רחוקה במזיד שהתרחק עצמו מלגשת אל הקדוש ואפילו הכי עושה פסח

הכרעת המחלוקת למעשה

14. שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק כד
וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֲתָנוּ וַיַּעַשׂ כְּלַמֵּי אֱשֶׁר אָמַר:

15. שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק יט - כג
(יט) עַתָּה שָׁמַע בְּקוֹלִי אִיעֲצָךְ וַיְהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ הֲיֵה אִתָּה לְעַם מוֹלֵד הָאֱלֹקִים וְהַבֵּאת אֶתְּךָ אֶת הַדְּבָרִים אֶל הָאֱלֹקִים: (כ) וְהִזְכַּרְתָּ אֶתְּךָ אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַתּוֹרָה וְהִוָּדַעַת לָהֶם אֶת הַדְּרָךְ יִלְכוּ בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן: (כא) וְאֶתְּךָ תִּחַזֵּה מִכָּל הָעַם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹקִים אֲנָשֵׁי אֲמַת שְׂנְאֵי בְּצַע וְשִׁמְתָּ עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֵת: (כב) וְשִׁפְטוּ אֶת הָעַם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדְּבָר הַגָּדוֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ: הֵם וְהַקָּל מֵעֲלֶיךָ וְנִשְׁאַוּ אִתְּךָ: (כג) אִם אֶת הַדְּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹקִים וַיְכַלֵּת עִמָּד וְגַם כָּל הָעַם הַזֶּה עַל מַקְוֵמוּ יָבֵא בְּשָׁלוֹם:

16. רמב"ן שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק טו
(טו)... השיב משה לחותנו צריכים הם שיעמדו עלי זמן גדול מן היום, כי לדברים רבים באים לפני, כי יבא אלי העם לדרוש אלקים להתפלל על חוליהם ולהודיעם מה שיאבד להם, כי זה יקרא "דרישת אלקים" ... ועוד שאני שופט אותם, כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטי. ועוד אני מלמד אותם תורה, והודעתי להם את חקי האלקים ואת תורותי:

17. רמב"ן שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק יט
והבאת אתה את הדברים - שיבקשו אל האלהים - הודה לו על הדבר הראשון שאמר כי יבא אלי העם לדרוש אלקים ... (כ) והזהרת אתה את החקים ואת התורות - ותודיע להם את הדרך אשר ילכו בה על פי התורה והמצוה. שתזהירם אתה מאד, ותלמדם התורה והמצוה. הודה לו גם במה שאמר והודעתי את חקי האלקים ואת תורותי... אבל במשפט אשר אמרת ושפטי בין איש ובין רעהו, שים לך שופטים עמך, כי כבד ממך דבר המשפט יותר מן הכל, וטוב לך ולהם להקל מעליך, ונשאו אתך.

18. דברים (פרשת דברים) פרק א פסוק טו
(טו) וְאָקַח אֶת רֵאשֵׁי שְׁבֵטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדַעִים וְאֶתְּךָ אֹתָם רֵאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֵת וְשִׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם:
רמב"ן

ולא הזכיר משה עצתו בכאן, ולא אמר דבר בשם יתרו אשר אמר. ... ויתכן שהטעם, מפני שנמלך בשכינה ועל פי הגבורה נעשה הענין ההוא:

19. שמות (פרשת יתרו) פרק כ פסוק טו - טז
(טו) וְכָל הָעַם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הַקָּר עֲשָׂן וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֵק: (טז) וַיֹּאמְרוּ אֵל מֹשֶׁה דַּבֵּר אִתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹקִים כִּי נִמּוֹת:

20. תלמוד בבלי מסכת הוריות דף ח עמוד א

32. שמות (פרשת יתרו) פרק יח פסוק כז
(כז) וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חֲתָנּוֹ וַיִּלְךָ לוֹ אֶל אֲרָצוֹ:
ספורנו

(כז) וישלח משה את חותנו. כי לא רצה ללכת עם ישראל לארץ,
כאמרו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך (במדבר י, ל).

33. בעל הטורים שמות פרק ב פסוק טז

יתרו היה כהן וכומר לעבודה זרה (מכילתא יתרו יח א) וכשנשא
משה את בתו הוצרך משה לידור לו שבן הראשון שיוולד לו
שיהיה כומר לעבודה זרה (מכילתא שם שם ג). וזה היה כוונתו
כי ידע שיחזיר את חמיו למוטב כמו שעשה שהרי נתגייר. מכל
מקום נענש שבן בנו נעשה כומר לע"ז שנאמר ויהונתן בן
גרשום בן מנשה (שופטים יח ל) נו"ן תלויה, ודרשו חז"ל (ב"ב
קט ב) בן משה היה אלא שתולין הקלקלה במקולקל:

34. שיחות מוסר מאמר עח

אולם הדבר מתבאר עפ"י האמור, כי אעפ"י שחזר יתרו
בתשובה שלמה ופירש מע"ז, עשה זאת מהכרע דעתו
ומהכרתו, שראה בשכלו שאין בה ממש, אך לא היה חפץ
שצאצאיו יהיו מאמינים בה' בהכרח, והרי בביתו של משה יהיו
"מוכרחים" באמונתם, על כן התנה שאת הבן הראשון יתנו
להיות כומר לע"ז, ואם יבוא מעצמו לידי הכרה שאין בה ממש,
מה טוב, ובלבד שלא יהיה "מוכרח" לכך. אבל לא ידע ולא הבין
שאדרבה, עיקר התורה הוא שיעשה האדם כ"עבד" ולא על פי
הכרעת דעתו. .... ואומנם עיקר הקושי בעבודת ד' הוא ענין
זה, כי קשה מאד לאדם להרגיש את עצמו "עבד" ו"מוכרח",
דהיינו לקיים את המצוות אך ורק מחמת ציווי הבורא יתברך,
ונקל לו יותר לעשות לפי שיקול דעתו ולא להרגיש עצמו כבול.

סיכום קצר:

המחלוקת של משה עם יתרו היתה סביב השאלה האם
תורה לומדים מהמקור. משה נענה ליתרו רק בסוגיית
המשפט אך יתרו הסכים עם משה במסירת התורה. גם
במעמד הר סיני דרשו בני ישראל לשמוע את עשרת
הדברות ישירות מה' ולא על ידי משה המתווך. שני דברות
ראשונות הצליחו ישראל לשמוע אך את השאר כבר נאלצו
לשמוע ממשה. שני הדברות הראשונות הם השורש למצוות
עשה ולמצוות לא תעשה ולכן נענה הקב"ה לבקשת ישראל
"רצוננו לראות את מלכנו". בחיים יש אידאליים וחיי את
הפרקטיקה. פעמים רבות מפחדים לומר את האידאל משום
שיש קושי ליישם אותו, אך חובת האדם לדעת שהאידאל
חייב להיאמר ויחד עם זה על האדם לדעת שבפרקטיקה
ייתכן ויהיו עיכובים, קשיים והתמודדויות. חובתנו בחיים
למצוא את האיזון הנכון, מחד לא לחיות רק חיים אידאליים
ומאידך לא להישאר רדודים רק בפרקטיקה

שבת שלום!

26. יד דוד מסכת סנהדרין דף ו עמוד ב

לפירוש רש"י הוא מדברי ר"י הגלילי, דאע"ג דאמר דאסור
לבצוע, ה"מ אחר שבאו לפניו לדון דאז יקוב הדין את ההר,
אבל אהרן מידה אחרת היתה בו, דקודם שבאו לפניו ה' הוא
מקדים לביתם ועשה פשרה, דאז שפיר דמי אפילו לר"י הגלילי

27. תלמוד ירושלמי (ונציה) מסכת חגיגה פרק ב דף עז טור ב
ה"א

ארבעה נכנסו לפרדס אחד הציץ ומת אחד הציץ ונפגע אחד
הציץ וקיץ בנטיעו' אחד נכנס בשלום ויצא בשלום בן עזאי
הציץ ונפגע ... אחר הציץ וקיץ בנטיעות ... רבי עקיבה נכנס
בשלום ויצא בשלום עליו הכתוב אומר [דף ט עמוד ב] [שיר
השירים א ד] משכני אחרך נרוצה

28. שולחן שבת (מעובד על-פי לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 988)

יש דרגה גבוהה אף מזו של רבי עקיבא, וזו דרגתו של אברהם
אבינו. רבי עקיבא, אף-על-פי שרק רצון-ה' עמד לנגד עיניו,
בכל-זאת שאף למסור את נפשו על קידוש-השם. כפי שאמר
לתלמידיו בעת צאת נשמתו על-ידי הרומאים: כל ימי הייתי
מצטער מתי יבוא זה לידי ואקיימנו. לעומתו, אברהם אבינו לא
חיפש כלל מסירות-נפש. הוא לא חשב כלל על זכויות אלה או
אחרות. הוא חשב על הקב"ה, ועליו בלבד. כל חייו עסק
אברהם אבינו בדבר אחד - בפרסום שמו של ה' בעולם. אם
פעילות זו חייבה מסירות-נפש - מסר את נפשו, משום שזה
היה כורח המציאות, אך לא משום שחיפש את זכות מסירות-
הנפש.

29. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף לה עמוד ב

כל שמות האמורים בתורה באברהם קדש, חוץ מזה שהוא חול,
שנאמר: ויאמר יי' אם נא מצאתי חן בעיניך; חנינא בן אחי רבי
יהושע ורבי אלעזר בן עזריה משום רבי אלעזר המודעי אמרו:
אף זה קדש. כמאן אזלא הא דאמר רב יהודה אמר רב: גדולה
הכנסת אורחין יותר מהקבלת פני שכינה, כמאן? כאותו הזוג

30. דעת תורה בראשית עמוד קיג

וביאר הענין כפי שאנו אומרים תמיד, שאין לנו עסק עם שום
עולמו. הדברים הנעלים ביותר נמצאים כאן, בעולמו זה,
והתורה - אף היא תורת עולם הזה" היא. וזהו כל סוד הענין,
שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה, כי תהא
"הקבלת פני שכינה" גדולה כאשר תהא, אבל כל זאת הלא הוא
מצב של עולמות עליונים ומצוות הכנסת אורחים הלא של עולם
הזה היא, כלומר: הכנסת אורחים היא הקבלת פני שכינה של
העולם הזה ולכן גדולה הכנסת אורחים...

חוסר התנסקות באידאל מביא לרדידות

31. במדבר (פרשת בהעלותך) פרק י פסוק כט - ל

(כט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחַבֵּב בֶּן רְעוּאֵל הַמְדִינִי חֲתַן מֹשֶׁה נֹסְעִים
אֲנַחְנוּ אֶל הַמִּקְוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֲתוּ אֲתָן לָכֶם לָכֶה אֲתָנוּ וְהִטְבַּנּוּ
לָךְ כִּי ה' דָּבַר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל: (ל) וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֶלְךָ כִּי אִם
אֶל אֲרָצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֶלְךָ:
רש"י

(ל) אל ארצי ואל מולדתי - אם בשביל נכסי, אם בשביל
משפחתי:

